

2024/1995

22.7.2024

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2024/1995

z dnia 19 lipca 2024 r.

w sprawie tymczasowego środka wyjątkowego w postaci destylacji w sytuacji kryzysowej w celu zaradzenia zakłóceniom na rynku w sektorze wina w Portugalii w roku gospodarczym 2024/2025

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 219 ust. 1 w związku z art. 228,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby zapobiec zakłóceniom na unijnym rynku wina w roku gospodarczym 2023/2024, Komisja przyjęła rozporządzenie delegowane (UE) 2023/1225 ⁽²⁾ uwzględniające środek wyjątkowy w postaci destylacji w sytuacji kryzysowej w niektórych państwach członkowskich. Celem środka było zmniejszenie nadmiernych poziomów zapasów odnotowanych w niektórych głównych regionach winiarskich Unii, w szczególności w odniesieniu do win czerwonych i różowych, w wyniku skumulowanego wpływu różnych kryzysów doświadczonych w poprzednich latach, a także ogólnej tendencji spadkowej w zakresie spożycia wina w Unii oraz malejącej wielkości wywozu w kontekście wysokiej inflacji wpływającej na decyzje zakupowe konsumentów i wysokich kosztów ponoszonych przez producentów wina.
- (2) W rezultacie w sześciu państwach członkowskich będących producentami (Niemcy, Hiszpania, Francja, Włochy, Węgry i Portugalia) wycofano z rynku ponad 3,5 mln hektolitrów win czerwonych i różowych. Wycofanie tych ilości, w połączeniu ze spadkiem produkcji w Unii w 2023 r. (-10,5 % w porównaniu z rokiem poprzednim) oraz w państwach członkowskich będących ważnymi producentami (-24 % we Włoszech i -21 % w Hiszpanii), ogólnie przełożyło się na zapewnienie większej równowagi na rynku w bieżącym roku gospodarczym, chociaż sytuacja na rynku w całej Unii jest nadal delikatna.
- (3) Z kolei w Portugalii odnotowano największy wzrost zbiorów wśród państw członkowskich produkujących wina w 2023 r. (o 10 % więcej niż w roku poprzednim i o 15 % więcej w przypadku segmentu win czerwonych objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym), a całkowita wielkość produkcji wyniosła tam około 7,5 mln hektolitrów. Jednocześnie wielkość sprzedaży portugalskich win czerwonych objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym na rynku krajowym wzrosła jedynie nieznacznie o 2,3 % do marca 2024 r. w porównaniu z analogicznym okresem w 2023 r., natomiast wielkość wywozu do kwietnia 2024 r. spadła o 1,5 %. Sytuacja ta dotyczy szczególnie segmentu rynku portugalskich win czerwonych objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym – szacuje się, że do lipca 2024 r. poziom zapasów w tym segmencie rynku wzrośnie o 29 % w porównaniu z 2023 r. i o 46 % w porównaniu ze średnią ucinaną z poprzednich pięciu lat.
- (4) Nagromadzenie zapasów wywiera znaczną presję na ceny na portugalskim rynku wina. W przypadku niepodjęcia natychmiastowego działania istnieje ryzyko, że zaistniała sytuacja spotęguje zakłócenia na rynku krajowym, gdy pojawią się zbiory z 2024 r., ponieważ producenci wina nie będą mieli możliwości przechowywania nowo wyprodukowanego wina i będą zmuszeni do prowadzenia sprzedaży po jeszcze niższych cenach. Obecna presja na portugalskim rynku wina oraz pilna potrzeba zapewnienia portugalskim producentom wystarczających możliwości przechowywania wina z nowych zbiorów mogą w pewnym stopniu niekorzystnie wpłynąć również na rynki wina w innych państwach członkowskich, na które trafić mogłaby część nadwyżki podaży z Portugalii, która mogłaby być sprzedawana po niskich cenach, niekoniecznie ze wskazaniem pierwotnej nazwy pochodzenia lub pierwotnego oznaczenia geograficznego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb>.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/1225 z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie tymczasowych środków wyjątkowych stanowiących odstępstwo od niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 służących przeciwdziałaniu zakłóceniom na rynku w sektorze wina występującym w niektórych państwach członkowskich oraz odstępstwo od rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2016/1149 (Dz.U. L 160 z 26.6.2023, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

- (5) Usunięcie z portugalskiego rynku wina części zapasów z najbardziej dotkniętego segmentu rynku win czerwonych objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym powinno przyczynić się do rozwiązania problemu zakłócenia równowagi na rynku w Portugalii i uniknięcia sytuacji, w której występujące już zakłócenia wywołają gorszy lub przedłużający się kryzys w Portugalii oraz obejmą rynki wina innych państw członkowskich. Pomimo środka przyjętego w 2023 r. oczekuje się, że do końca lipca 2024 r. poziom zapasów win czerwonych objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym w Portugalii przekroczy rekordowy poziom z roku poprzedniego o 2,25 mln hektolitrów, co stanowi 63 % łącznych przeciętnych zbiorów. Pod koniec bieżącego roku gospodarczego łączny poziom zapasów w tych kategoriach wina osiągnie dwuipółkrotność wielkości produkcji z 2023 r., podczas gdy średni poziom końcowych zapasów wynosi mniej niż dwukrotność przeciętnych zbiorów.
- (6) W celu zmniejszenia presji na rynku należałoby usunąć co najmniej 15 % wspomnianej nadwyżki zapasów, czyli około 340 000 hektolitrów wina. Zakładając rekompensatę na poziomie o 20 % niższym od niedawnych cen rynkowych, na sfinansowanie środka należałoby przeznaczyć kwotę w wysokości około 15 mln EUR. Portugalia oświadczyła, że nie jest w stanie usunąć z rynku nadmiernych ilości wina poprzez zastosowanie płatności krajowych na podstawie art. 216 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Wszelkie inne środki dostępne na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 wydają się niewystarczające lub nieodpowiednie. W związku z tym należy wykorzystać rezerwę rolną do wdrożenia ukierunkowanego środka w postaci destylacji w sytuacji kryzysowej w Portugalii.
- (7) Aby uniknąć zakłóceń konkurencji, należy wykluczyć stosowanie uzyskanego alkoholu w przemyśle spożywczym i napojów oraz ograniczyć je do celów przemysłowych, w tym do celów dezynfekcyjnych i farmaceutycznych oraz do celów energetycznych. Aby uniknąć wszelkich nadużyć lub nadmiernej rekompensaty po wdrożeniu tego środka wyjątkowego, należy zwrócić się do zainteresowanego państwa członkowskiego o ukierunkowanie środka wyłącznie na te kategorie wina, w których przypadku występuje znaczne zakłócenie równowagi na rynku, oraz należy ograniczyć odnośną rekompensatę do poziomu poniżej odpowiednich niedawnych cen rynkowych.
- (8) Aby skuteczniej wykorzystywać zasoby finansowe Unii, które można przydzielić na destylację wina w sytuacji kryzysowej, Portugalia powinna mieć możliwość uzupełnienia ujemnego wsparcia finansowego płatnościami krajowymi w wysokości maksymalnie 200 % wsparcia Unii przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu.
- (9) Portugalia powinna przekazać Komisji szczegółowe informacje na temat wykonania niniejszego rozporządzenia, aby umożliwić Unii monitorowanie skuteczności środka wprowadzonego niniejszym rozporządzeniem.
- (10) Ze względów budżetowych Unia powinna sfinansować wydatki poniesione przez Portugalię w celu wdrożenia środka przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu wyłącznie w przypadku, gdy wydatki te zostaną poniesione w określonym terminie kwalifikowalności. Wsparcie na rzecz tego środka wyjątkowego powinno zatem podlegać wypłacie do dnia 30 kwietnia 2025 r.
- (11) Ponieważ po dniu 30 kwietnia 2025 r. nie będą dokonywane żadne płatności, art. 5 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127⁽³⁾, który przewiduje proporcjonalne zmniejszenie płatności miesięcznych dokonanych po terminie, nie ma zastosowania.
- (12) W celu ochrony interesów finansowych Unii właściwe organy krajowe państwa członkowskiego stosującego środek wyjątkowy w postaci destylacji w sytuacji kryzysowej przeprowadzają kontrole w celu weryfikacji zgodności z warunkami i wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (13) Ze względu na szczególnie pilną potrzebę, biorąc pod uwagę trwające zakłócenia na rynku oraz krótki czas, jaki pozostał Portugalii na rozpoczęcie wdrażania środka przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu przed zbliżającymi się zbiorami, które zostaną przeprowadzone we wrześniu 2024 r., istnieje potrzeba podjęcia natychmiastowego działania i jak najszybszego usunięcia nadwyżki podaży z rynku. W przeciwnym razie sytuacja na rynku ulegnie dalszemu pogorszeniu i obecny brak równowagi będzie występować również w nowym roku gospodarczym, co będzie groziło powstaniem przedłużającego się kryzysu w Portugalii, który mógłby również wpłynąć na rynki wina w innych państwach członkowskich. W związku z tym opóźnienie działania mogłoby zmniejszyć jego skuteczność pod względem stabilizacji portugalskiego rynku wina.

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz.U. L 20 z 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

- (14) Ze względu na wyżej wskazaną szczególnie pilną potrzebę niniejsze rozporządzenie należy przyjąć w trybie pilnym określonym w art. 228 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.
- (15) Z uwagi na konieczność podjęcia natychmiastowego działania niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Finansowanie unijne i płatności krajowe

1. Portugalii udostępnia się unijne wsparcie finansowe w łącznej kwocie 15 000 000 EUR na sfinansowanie tymczasowego środka wyjątkowego w postaci destylacji w sytuacji kryzysowej, o którym mowa w art. 2, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
2. Wsparcie finansowe, o którym mowa w ust. 1, przydziela się na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, zapewniając, aby odnośne płatności nie powodowały żadnych zakłóceń na rynku lub zakłóceń konkurencji.
3. Wydatki poniesione przez Portugalię, o których mowa w ust. 1, związane z płatnościami w ramach środka, o którym mowa w art. 2, kwalifikują się do unijnego wsparcia finansowego tylko wtedy, gdy płatności tych dokonano do dnia 30 kwietnia 2025 r.
4. Na dodatkowe finansowanie środka przewidzianego w art. 2 Portugalia może przeznaczyć płatności krajowe do wysokości maksymalnie 200 % unijnego wsparcia finansowego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 2

Tymczasowa destylacja wina w sytuacji kryzysowej

1. Wsparcie można przyznać na destylację win czerwonych wyprodukowanych na kontynentalnym terytorium Portugalii i objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym zgodnie z częścią II tytuł II rozdział I sekcja 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.
2. Aby uniknąć zakłóceń konkurencji, alkohol będący wynikiem objętej wsparciem destylacji, o której mowa w ust. 1, wykorzystuje się wyłącznie do celów przemysłowych, w tym do celów dezynfekcyjnych lub farmaceutycznych, lub do celów energetycznych.
3. Beneficjentami wsparcia, o którym mowa w ust. 1, są przedsiębiorstwa winiarskie produkujące lub wprowadzające do obrotu produkty sektora wina, o których mowa w części II załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, organizacje producentów wina, spółdzielcze wytwórnie wina, stowarzyszenia zrzeszające co najmniej dwóch producentów, organizacje międzybranżowe lub destylarnie przetwarzające produkty sektora wina.
4. Do wsparcia kwalifikują się wyłącznie koszty dostawy wina do destylarni i koszty destylacji tego wina. Podatek od wartości dodanej nie kwalifikuje się do wsparcia. Wino, które ma zostać poddane destylacji w ramach tego środka, musi być zgodne z wymogami dotyczącymi wprowadzania do obrotu w Unii oraz z odpowiednimi specyfikacjami produktu zgodnie z jego chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym.
5. Portugalia może ustanowić kryteria pierwszeństwa dla beneficjentów tego środka. Takie kryteria pierwszeństwa muszą być obiektywne i niedyskryminacyjne.
6. Portugalia może przewidzieć wypłatę zaliczkową do 80 % wsparcia na rzecz beneficjentów, aby umożliwić im sfinansowanie konkretnej działalności związanej z destylacją w sytuacji kryzysowej, objętej zatwierdzonym wnioskiem o przyznanie wsparcia na mocy niniejszego artykułu, pod warunkiem że beneficjent wniósł gwarancję bankową lub równoważne zabezpieczenie na rzecz państwa członkowskiego w wysokości co najmniej równej kwocie wypłacanej zaliczki. Warunkiem kwalifikowalności takiej działalności jest dokonanie końcowej wypłaty wsparcia przed datą, o której mowa w art. 1 ust. 3.

7. Portugalia ustanawia przepisy w zakresie procedury składania wniosków o przyznanie wsparcia, o którym mowa w ust. 1, i kontroli środka, które to przepisy regulują:

- a) osoby fizyczne lub prawne, które mogą składać wnioski;
- b) składanie i wybór wniosków, w tym co najmniej terminy składania wniosków, oceny odpowiedniości każdego z proponowanych działań oraz powiadomienia danych podmiotów gospodarczych o wynikach procedury wyboru;
- c) weryfikację zgodności z przepisami dotyczącymi kwalifikowalnych produktów i kosztów, o których mowa w ust. 4, oraz z kryteriami pierwszeństwa, jeżeli stosuje się kryteria pierwszeństwa;
- d) wybór wniosków, w tym co najmniej wagę przypisaną każdemu kryterium pierwszeństwa, jeżeli stosuje się kryteria pierwszeństwa;
- e) ustalenia dotyczące płatności zaliczek i wnoszenia zabezpieczeń;
- f) monitorowanie i kontrolę działalności związanej z destylacją, kwalifikowalność win poddanych destylacji i wykorzystanie wyprodukowanego alkoholu.

8. Portugalia ustala kwotę wsparcia dla beneficjentów na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, na szczeblu regionalnym lub krajowym. Kwota wsparcia nie może przekraczać 80 % najniższej średniej ceny miesięcznej odnotowanej na poziomie produkcji w roku gospodarczym 2023/2024 w odniesieniu do kwalifikujących się kategorii wina w danym regionie lub na kontynentalnym terytorium Portugalii, stosownie do przypadku. W przypadku gdy udokumentowane ceny rynkowe nie są dostępne, mogą one zostać oszacowane przez właściwy organ Portugalii na podstawie najlepszych dostępnych danych.

Artykuł 3

Powiadomienia i kontrole

1. Do dnia 31 sierpnia 2024 r. Portugalia przekazuje Komisji powiadomienie zawierające następujące informacje:

- a) regiony, w których środek, o którym mowa w art. 2, ma być stosowany;
- b) kwoty rekompensaty, która ma być zastosowana zgodnie z art. 2 ust. 4 i 8, w podziale na regiony i rodzaje kwalifikującego się wina, w stosownych przypadkach, oraz ich uzasadnienie;
- c) odpowiednie ilości, które mają zostać poddane destylacji;
- d) kwota płatności krajowych, która ma zostać wydatkowana zgodnie z art. 1 ust. 4.

2. Do dnia 30 czerwca 2025 r. Portugalia przekazuje Komisji powiadomienie zawierające następujące informacje:

- a) ilości wina wycofanego z rynku w odniesieniu do każdego regionu i rodzaju kwalifikującego się wina;
- b) ilości alkoholu wyprodukowanego z wina dostarczonego i poddanego destylacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- c) wsparcie finansowe Unii, o którym mowa w art. 1 ust. 1;
- d) płatności krajowe, o których mowa w art. 1 ust. 4, odpowiadające płatnościom za wino wycofane z rynku.

3. Powiadomienia skierowane do Komisji, o których mowa w niniejszym artykule, przekazuje się zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2017/1183 ⁽⁴⁾.

4. W odniesieniu do środka wyjątkowego w postaci destylacji w sytuacji kryzysowej przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu właściwe organy państw członkowskich przeprowadzają wszelkie niezbędne kontrole w celu weryfikacji kwalifikowalności win i spełnienia wszystkich mających zastosowanie warunków i wymogów.

5. Kontrole na miejscu po zrealizowaniu działań związanych z destylacją w sytuacji kryzysowej objętych wsparciem na mocy niniejszego rozporządzenia muszą mieć charakter systematyczny.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1183 z dnia 20 kwietnia 2017 r. uzupełniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do powiadamiania Komisji o informacjach i dokumentach (Dz.U. L 171 z 4.7.2017, s. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

Artykuł 4

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 19 lipca 2024 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN